

VÄST SAHARA

Nr 1 2011 Pris 30 kronor

Skammens fiskeavtal förlängs ett år	4
--	---

352 "försvunna" har erkänts vara döda	10
--	----

Total rättslöshet, enligt Amnesty-rapport	13
--	----

HUR LÄNGE SKA VI VÄNTA?

SADR har fyllt 35 år

Utges av

Föreningen Västsahara

och utkommer med fyra
nummer per år.

ISSN 1652-2052

**Ansvarig utgivare och
redaktör:**

Lena Thunberg

Redaktionsråd:

Ulla-Karin Karlson

Jan Strömdahl

Arto Valtonen

Martin Wikström

Monica Zak

Grafisk form:

Tidningsform & Textfason

Layout:

Ulla-Karin Karlson

Adress:

Västsahara

c/o Afrikagrupperna

Linnégatan 21,

413 04 Göteborg

Telefon:

070 - 475 46 45

Hemsida och facebook:

www.vastsahara.net

E-post:

vastsahara@brevet.nu

Prenumerationer:

Privatperson: 125:-

Stödprenumeration: 145:-

Organisationer: 150:-

Utländsk pren: 200:-

Plusgiro:

20 40 03 - 8

Föreningen Västsahara

c/o Jan Strömdahl

Mälvarvsbacken 51

170 33 Stockholm

08 - 668 88 41

070 - 438 88 41

Omslagsbilder:

Framsida: Protestlägret

Gdeim Izik i den ockuperade

delen av Västsahara, innan

det stormades av marock-

ansk polis 8 november.

Baksida: Ungdomar i den
ockuperade delen av Västsahara, 2008.

Tryckeri: Markaryds Grafiska

Presslagd: Mars 2011

NORDENS ENDA TIDSKRIFT OM

Skammens fiskeavtal förlängs

Tre länder röstade nej.

4

Tusentals marockaner kräver förändring

Manifestationer hölls i cirka 50 städer.

6

"Tre poliser följde efter oss hela tiden"

Bodil Ceballos bloggar om besök i Västsahara.

8

6

13

10

352 av de "försvunna" är döda

Marocko erkänner sig skyldiga till 352 försvunna västsahariers död.

10

"Tortyr och total rättslöshet"

Massiv kritik om Gdeim Izik från Amnesty International.

13

Prisdumpade västsahariska tomater i Europa

Nu ökar pressen på EU:s jordbruksministrar att bekänna färg.

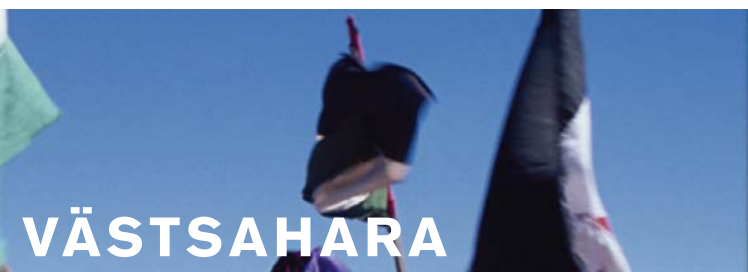
15

Marocko satsar stort på Dahkla

Oxford Business Group nämner inte att området är ockuperat.

16

Vill du veta mer? Tidskriften **Västsahara**: Nyheter, bakgrund, informationsmaterial, www.vastsahara.net **VästsaharaAktionen**: 27 medlemsorganisationers kampanjsida, nyheter, bakgrund och plattform, www.vastsaharaaktionen.se **Arso**: Bakgrund och nyheter på engelska, www.arso.org **Western Sahara Resource Watch**: Nyheter och information om Västsaharas naturresurser på engelska www.wsrw.org **Støttekomiteen for Vest-Sahara**: www.vest-sahara.no **Polisario Front**: Telefon 08-315610 **Lästips**: Västsahara— Afrikas sista koloni, Lena Thunberg, Föreningen Västsahara, 2004, 80:-, Informationsfoldrar (enstaka gratis): Muren, minorna, bomberna 2009, Ockuperat område 2008, Västsahara 2006.

De har väntat i 35 år

En bilateral fråga mellan Marocko och Algeriet, säger utrikesminister Carl Bildt att detta är. Han har verkligen inte läst på. Detta är en avkoloniseringsfråga som skulle ha lösts redan på 60-talet, då Spanien hade det administrativa ansvaret som kolonialmakt och fortfarande egentligen har det. Inget land erkänner Marockos rätt till Västsahara.

Ansvarat ligger fortfarande på FN att se till att västsaharier enligt avkoloniseringsdeklarationen och 100 andra resolutioner får bestämma om sin framtid; självständighet eller inte.

Det är bra att Sverige röstade nej till en förlängning av fiskeavtalet mellan EU och Marocko. Det är förfärligt att de flesta EU-länderna röstade ja till en förlängning. Spanska och franska ekonomiska intressen väger tungt inom EU och andra länder tiger.

35 år i ett flyktingläger i en öde öken utan försörjningsmöjligheter och med ständigt svikna förhoppningar om att FN och omvärlden ska låta rättvisan segra är en grogrund för desperation. Många unga är födda i flyktinglägren.

I de ockuperade områdena protesterar anhängarna utanför fängelserna, där 200 politiska fångar hungerstrejkar – utan läkarvård och adekvat mat, isolerade, förnedrade, slagna och sjuka.

Och Brahim Dahane är fortfarande fängslad utan dom den 2 mars.

Ingen oberoende organisation har fått undersöka Gdeim Izik, platsen för det stora protestlägret utanför El Aaiún. Vad var det egentligen som hände där? Området är avspärrat och tillhör nu militären. Kanske kommer ingen att få veta, precis som med alla massgravar som försvinner under nya byggnader.

Marockanska myndigheter har gjort ett halvhjärtat försök att erkänna ansvaret för 352 dödade västsaharier. Det räcker inte. De skyldiga ska dömas och all information ska fram.

LENA THUNBERG
redaktör för Västsahara

EN HISTORIA AV VÅLD OCH SVEK

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielserörelsen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar.

Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I maj 2006 undertecknade EU ett sensationellt fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade. Detta strider mot internationell lag.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

SENASTE NYTT

SADR 35 år

Den västsahariska staten SADR:s (Saharawi Arab Democratic Republic) 35-årsdag högtidlighölls i Tifariti i den befriade delen av Västsahara den 27 februari.

Cirka 400 utländska delegater deltog i firandet.

SADR är erkänd av 83 länder men cirka 20 länder har dragit tillbaka sina erkännanden efter påtryckningar från Marocko.

Det senaste landet som erkände SADR är Sydafrika 2004.

– Det blir ingen stabilitet i Marocko och regionen så länge konflikten i Västsahara inte är löst, sa president Mohammed Abdelaziz.

– Frankrike måste sluta att stödja Marockos expansionspolitik, Spanien måste återta sitt ansvar som administrativt och legalt ansvarig för området, så att västsaharierna får utöva sin rätt till självbestämmande. FN måste omedelbart avkolonisera området och skydda västsaharierna i ockuperat område mot marockanskt våld. MINURSO:s mandat måste utvidgas till skydd för de mänskliga rättigheterna. 200 västsaharier som fängslats efter Gdeim Izik måste släppas. EU måste skydda Västsahara från att Marocko stjäla dess naturtillgångar, sa han också.

Fisk från El Aaiúns hamn fraktas till Marocko i frysbilar.

Ett fåtal västsaharier är involverade i fisket i Västsahara.

Skammens fiskeav

Sverige, Danmark och Storbritannien sa nej till en ettårig förlängning av EU:s fiskeavtal med Marocko. Finland och Tyskland la ned sina röster, men detta räckte inte för att blockera beslutet i Ministerrådet den 21 februari.

Spanien, Frankrike och Polen ville ha ett två-årigt avtal, vilket avvisades. Efter Ministerrådets beslut startar förhandlingar med Marocko om den ett-åriga förlängningen. Detta måste senare godkännas av Ministerrådet och EU-parlamentet under våren, så än är inte sista ordet sagt. Under tiden kan EU-båtar-na fortsätta att fiska.

– Jag kan inte skriva under ett avtal som bryter mot folkrätten, sa landsbygdsminister Eskil Erlandsson vid en interpellationsdebatt, som Jens Holm (V) initierat några dagar före beslutet om att EU ska förhandla med Marocko om en förlängning av avtalet under ett år.

Det omstridda fyra-åriga fiskeavtalet slöts mellan EU och Marocko 2005 och började verka 2007. Den sista februari i år löpte avtalet ut och skulle fortsätta att löpa om det inte omförhandlades eller sades upp.

Avtalet gäller inte bara Marockos vatten utan även det ockuperade Västsaharas fiskevatten. Trots detta var det bara Sverige som ensamt land 2005 röstade emot avtalet i alla instanser. Den dåvarande maltesiske fiske-

kommissionären Joe Borg försvarade avtalet starkt, men dåvarande jordbruksminister Ann-Christin Nykvist (S) var lika tuff.

Avtalet gav 119 båtar rätt att fiska i de marockanska och västsahariska vattnen till en kostnad av 36 miljoner euro per år i fyra år. Elva länder fick rätt att ansöka om tillstånd. Sverige var inte ett av dem. Av de 119 båtarna visade det sig sedan att 100 var spanska.

Spanien med båtar från Kanarieöarna och Andalusien har alltid haft intresse av att fiska i dessa vatten. Den spanska fiskerieringen har därför varit en stark påtryckare på den spanska regeringen.

– Varför ska vi vara med och betala den notan? undrade landsbygdsminister Erlandsson spydigt i programmet Studio Ett i P1 efter debatten i riksdagen.

Han var också indignerad över att Sverige under ett års tid inte fått se någon information om ifall Marocko lämnat några garantier om att vinsten från fisket kommit västsaharierna till del.

Jonas Sjöstedt (V) påpekade upprört i riksdagsdebatten att kommissionen ofta undanhåller viktig information för rådet och parlamentet, trots att de ju ska fatta viktiga och lagstiftande beslut. Både Jonas Sjöstedt och Jens Holm har arbetat som eu-parlamentariker men är nu riksdagsledamöter.

– Varför har inte landsbygdsministern tagit på sig ledartröjan och försökt övertyga

sina europeiska kollegor i god tid om att rösta emot avtalet? frågade en irriterad europaparlamentariker Isabella Lövin (MP). Hon har saknat en tydlig svensk röst i EU, sedan diskussionen om en förlängning av avtalet startade.

Inga får se Marockos rapport. 2002 fick svensken Hans Corell i uppdrag att utreda för FN om marockanska avtal om utländska oljeprospekteringar utanför Västsaharas kust var lagliga eller inte. I hans Legal Advice sägs att i icke-självstyrande områden måste i så fall befolkningen tillfrågas och dessutom gynnas. Hans Corell har vid flera tillfällen sagt sig skämmas som europé över EU:s fiskeavtal med Marocko.

”Kärnfrågan är ju att fiskeavtalet inte är lagligt. Det bekräftar ju bara ockupationen. Vill västsaharierna ha fiskeavtalet? Har man diskuterat med Polisario? Vad är det för garantier som man skulle kunna ha förtroende för?”

I El Aaiúns hamn trängs de marockanska fiskefabrikerna om plats.

Dipromer är en av de största marockanska fiskeindustrierna

tal förlängs

Även EU-parlamentets egna jurister kom sommaren 2009 fram till slutsatsen att den västsahariska befolkningen måste ge sitt samtycke till utvinning av naturresurser och att EU-betalningen måste komma dem till del. Denna slutsats hemlighölls dock under det halvår som Sverige var ordförande i EU och offentliggjordes först i februari 2010.

Polisario, som är västsahariernas representant, har naturligtvis aldrig gett sitt samtycke till marockansk exploatering.

Kritiker till avtalet hävdar att EU:s betalning för avtalet går rakt ned i den marockanska regeringens fickor.

Västsaharierna befinner sig nu i minoritet i den ockuperade delen av Västsahara. Många av dem är marginaliserade, diskriminerade, förföljda, arbetslösa och fattiga. Det var också anledningen till att de upprättade protestlägret Gdeim Izik under hösten. Västsaharier har av tradition aldrig ägnat sig åt fiske. Bara en ytterst marginell grupp arbetar inom fiskeindustrin. Det är i stället marockanska bosättare som är anställda inom fiskerinäringen och marockaner som är ägare.

I december 2009 begärde EU-parlamentets fiskekommitté att få åka till Marocko för att se hur fiskeavtalet efterlevdes. De fick inget sådant tillstånd av Marocko.

Den grekiska fiskekommissionären Maria Damanaki sa i oktober i år att fiskeavtalet

inte kunde förlängas om inte Marocko visade på vilket sätt EU-pengarna kommit västsaharierna till del.

I december lämnade Marocko en sådan rapport, som inte har offentliggjorts. Maria Damanaki föreslog i samma månad att de västsahariska vattnen skulle uteslutas ur ett nytt avtal. Detta motsatte sig flera EU-länder. Marockos största supportrar inom EU är Frankrike och Spanien.

– Det gör mig mörkrädd att jordbruksministern bara kräver garantier av Marocko. Kärnfrågan är ju att fiskeavtalet inte är lagligt. Det befäster ju bara ockupationen. Vill västsaharierna ha fiskeavtalet? Har man diskuterat med Polisario? Vad är det för garantier som man skulle kunna ha förtroende för? Nej, Eskil Erlandsson är faktiskt mindre ambitiös än EU:s fiskekommission när Damanaki.

Detta sa en upprörd Isabella Lövin vid ett lunchseminarium i Stockholm den 17 december arrangerat av Afrikagrupperna, Emmaus Stockholm och VästsaharaAktionen och alltså två månader före landsbygdsministerns senare nej till avtalet.

Sommaren 2010 uppmanade 32 nordiska EU-parlamentariker kommissionen att inte förlänga fiskeavtalet.

– I EU-parlamentet röstade samtliga svenska partier emot fiskeavtalet, men i den svenska riksdagen håller de borgerliga partierna

tyst. Det beklagar jag verkligen, sa Jonas Sjöstedt.

– Dessutom talar nu utrikesminister Carl Bildt ockupanternas språk genom att säga att Västsaharafrågan är en bilateral fråga mellan Marocko och Algeriet. Detta är inget annat än vulgärpropaganda. Vi behöver en öppen debatt om det här! Sverige måste fördöma ockupationen!

– Det har varit väldigt tyst från svensk sida i fiskefrågan. Carl Bildt hänvisar till FN och EU:s utrikeschef Catherine Ashton uttalar sig inte heller, sa Isabella Lövin.

Jonas Sjöstedt påpekade också att detta inte bara handlar om fiskeavtalet utan om hela handelsavtalet mellan EU och Marocko.

– Säg upp handelsavtalet tills västsaharierna har fått rösta om sin frihet!

– I fiskeavtalet tilläts Marocko att sälja ut rätten att fiska i ett land som de ockuperar. Vi betalar ockupationsmakten för att de ska plundra de ockuperades naturresurser. Så ser ekvationen ut i det här fiskeavtalet. Det är ett skammens avtal.

Vattnet utanför Västsaharas kust är ett av världens fiskrikaste. Marocko har under ockupationstiden byggt ut hamnarna utanför både huvudstaden El Aaiún och Dakhla. Det är inte bara europeer som tjänar på fisket. Fiskmjölsfabriker och fiskefabriker finns i anslutning till hamnen. Frys-bilar går i skytteltrafik med västsaharisk fisk upp till Agadir i Marocko för vidare försäljning. Mindre än fem procent av arbetskraften utgörs av västsaharier. Fångsten för EU-fartygen är mest sardiner och bläckfisk.

Text och bilder:
Lena Thunberg

FN-möte utan resultat

De femte informella samtalen mellan Polisario Front och Marocko ägde rum under två dagar i New York under ledning av FN-sändebudet Christopher Ross. Algeriet och Mauretanien var observatörer. Båda parter förslag till enda plattform för framtida förhandlingar har förkastats av motparten. Anhörigresorna mellan flyktinglägren och den ockuperade delen av Västsahara, som har organiserats av UNHCR, kommer att återupptas enligt tidigare beslut. Nya samtal startar i mars.

Det började i Västsahara

Den amerikanske lingvistikprofessorn Noam Chomsky säger i en debatt i TV-programmet Democracy Now i februari att protesterna i Nordafrika egentligen startade med Västsahara i november.

- Västsahara är under marockanskt styre efter en brutal invasion och ockupation. Marockanska styrkor trängde sig in i november, rev tält, många dog och skadades och sedan spred sig protesterna. Det är inte så känt men det är fruktansvärt. Det liknar Östtimor och nu blir det större och större.

Tusentals marockaner kräver förändring

I Tanger demonstrerade cirka 10.000 människor.

EU betalade Marocko 654 miljoner euro i bistånd 2007–2010.

Även i Marocko i Nordafrika kräver befolkningen förändring, men det fanns inga direkta krav på regimen att avgå vid de stora manifestationer som hölls i cirka 50 städer den 20 februari.

I Rabat skrek mellan 5.000 och 10.000 demonstranter slagord om utbildningsreformer, bättre sjukvård och bättre ekonomi för att klara de ökande levnadskostnaderna.

Demonstranterna krävde en ny konstitution och viftade med egyptiska och tunisiska flaggor: "Folket vill inte ha en konstitution för slavar", "Ner med tyrannen". På några plakater krävde man premiärminister Abbas El Fassis avgång. Folkmassorna tågade till

parlamentet i Rabat.

Manifestationerna hade organiserats av ungdomsgruppen "20 februari-rörelsen för förändring", en nätgrupp på Facebook med 20.000 medlemmar. Gruppen kräver att kungens makt begränsas och att rättssystemet blir oberoende.

Marockos statliga nyhetsbyrå MAP (Maghreb Arab Presse) försökte den 19 februari stoppa manifestationerna genom att sprida falsk information om att de var inställda. Desinformationen avslöjades dock.

Veckan innan ska cirka 30.000 marockanska poliser från bland annat den ockuperade delen av Västsahara ha förflyttats till Rabat. Poliserna i uniform och civilkläd-

Senare på dagen ingrep polis mot demonstranter och misshandlade flera personer i Safrou.

S-fråga om fiskeavtalet

– Just nu när medborgare i Nordafrika kräver sin rätt till självbestämmande skulle det vara extremt olyckligt att förlänga fiskeavtalet mellan EU och Marocko. Vad tänker landsbygdsministern göra? frågade Carina Adolfsson Elgestam (S) i februari.

– Jag har den 21 februari röstat nej i brist på underlag som möjliggör ett klagande av huruvida fördelarna från avtalet kommit den sahariska befolkningen i Västsahara till del i enlighet med folkrätten, svarade Eskil Erlandsson.

Tortyr och förtryck

En delegation från Robert F. Kennedy Center for Justice and Human Rights besökte i januari Västsahara för att undersöka effekterna av rivningen av Gdeim Izik i november.

Tortyr, godtyckliga fängslanden, rättsvidriga processer och förtryck av civilbefolkning är alltför vanligt i Västsahara, skriver man i en rapport i februari.

Delegationen mötte cirka 20 offer för kränkningar samt MINURSO-personal och marockanska regeringsföreträdare.

Cirka 130.000 marockaner demonstrerade i cirka 50 städer i Marocko den 20 februari mot korruption och för minskad makt för kungen.

da ingrep dock inte mot demonstranterna i Rabat.

Annat var det i övriga landet. I bland annat Safrou och Marrakech ingrep polisen som jagade och misshandlade demonstranter.

Marockos inrikesminister hävdar att fem personer dödades och 128 skadades, de flesta av dem poliser, vid demonstrationerna på olika platser. Inrikesminister säger också att 120 personer arresterats för vandalism och bråk.

I Marrakech marscherade 20.000, i Agadir 8.000, i Tanger 10.000, i Casablanca 5.000 och i semesterstaden Essaouira 7.000 personer.

Marocko är en monarki med parlament men grundlagen ger kung Mohammed VI befogenhet att upphäva lagar och förkla-

"I Marrakech marscherade 20.000, i Agadir 8.000, i Tanger 10.000, i Casablanca 5.000 och i semesterstaden Essaouira 7.000 personer."

ra undantagstillstånd. Han har också en nyckelroll när det gäller att utse ministrar och premiärminister. Kungadynastin har härskat i Marocko i 350 år.

Lena Thunberg
Bilder: Solidmar

Sveriges passive utrikesminister

Vad gör den svenska regeringen för Västsahara? frågade riksdagsledamoten Jens Holm (V), i en interpellation i oktober som besvarades av utrikesminister Carl Bildt två dagar före julafton. Något starkt ställningstagande från Bildts sida blev det inte.

– Regeringen och Sverige stöder fullt ut FN:s ansträngningar att få till stånd en rättvis, varaktig och ömsesidigt acceptabel politisk lösning som ger Västsaharas folk självbestämmande i enlighet med de principer som beslutats av FN:s säkerhetsråd. Regeringen står fast vid principen om det sahariska folkets rätt till självbestämmande, sa Carl Bildt.

Jens Holm, Bodil Ceballos (MP) och Jonas Sjöstedt (V) bad utrikesministern "fördöma Marockos brutala angrepp på protestlägret" och verka för "att utländska journalister och människorättsobservatörer släpps in i Västsahara" och att "Carl Bildt gör ett tydligt fördömande av övergreppen mot fredliga protester". Carl Bildt menade att det gav större tyngd om EU agerade med ett gemensamt uttalande.

– Det är faktiskt obegripligt att det inte har varit någon reaktion från svensk sida i Västsaharafrågan, sa Bodil Ceballos om Marockos förstörelsen av det fredliga protestlägret Gdeim Izik.

– Vi ska ge ett starkt stöd till FN och lägga tryck på parterna i konflikten. Det måste till en kompromiss, ingen av parterna kan bli 100-procentigt nöjd, sa Carl Bildt om FN-processen.

– Tillgången till information är viktig. Jag har kritiserat inskränkningarna från Marockos sida i detta sammanhang, sa Carl Bildt.

Även befrielserörelsen Polisario fick MR-kritik av Bildt.

– Det finns en hel del allvarliga frågetecken när det gäller de mänskliga rättigheterna i det stora lägret i Tindouf i Algeriet, sa Bildt.

Arto Valtonen

Protest från svenska EU-parlamentariker

Stoppa EU:s fiskeavtal med Marocko, krävde 15 svenska EU-parlamentariker i DN debatt 17 november: Fiskevattnen utnyttjas av Marocko men arbetstillfällen eller intäkter kommer inte västsaharierna till del. Sveriges regering måste stå upp för folkrätten och rösta nej till en förlängning av ett fiskeavtal som kränker västsahariernas rätt till självständighet och suveränitet över fisket. En förlängning riskerar att legitimera en fortsatt marockansk ockupation av Västsahara.

Våldet fortsätter

Frige omedelbart alla politiska fångar och redogör för vad som hänt de försvunna. Kompensera västsaharierna för deras förstörda egendom i Gdeim Izik och El Aaiún. Häv blockaden i området och släpp in oberoende observatörer och media. Tillsätt en oberoende internationell kommission för att undersöka vad som hände i Gdeim Izik.

Ge MINURSO:s mandat att försvara, övervaka och rapportera om de mänskliga rättigheterna i Västsahara, skriver Polisario i ett memorandum i januari.

UR BODIL CEBALLOS BLOGG

"Tre poliser följde efter oss hela tiden"

Bodil Ceballos och Peter Rådberg, riksdagsledamöter och miljöpartister besökte under fyra dagar i februari El Aaiún i den ockuperade delen av Västsahara. Till skillnad från många andra politiker blev de inte utvisade direkt. Berodde det på rädsla från de marockanska myndigheterna? Att situationen i hela Nordafrika har gjort regimerna lite mer försiktiga? Hade Bodil Ceballos och Peter Rådberg helt enkelt en väldig tur?

Stämningen i El Aaiún var spänd. 20 februari när vi mot förmodan släpptes in i staden demonstrerade marockaner i Marocko. El Aaiúns gator var fyllda av militärer – för att snabbt kunna slå ner demonstrationer, utgår jag från. Västsaharierna anslöt sig dock inte till marockanernas protester – men inte på grund av militärerna. Det handlade istället om att de tyckte att det var marockanernas kamp mot marockanernas regim. Västsaharierna för en annan kamp med regimen. Gdeim Izik var början på den revolution som nu pågår i arabvärlden. Fler demonstrationer kommer att komma.

Enligt den franska texten på nyheterna skadades 128 personer under protesterna i Marocko – varav 115 var poliser. Fem personer dog – men i anslutning till en brand i

ett närliggande hus. Märkligt att det alltid är flest skadade poliser i Marocko och att alla andra dör i olyckshändelser. Å andra sidan kan man förstå att poliser skadas om alla är lika klumpiga som de tre som följde oss vartenda steg vi tog i El Aaiún. Jag kände mig som medverkande i en dålig spionfilm. Sista dagen gick vi fram och hälsade på dem och sa att det var på tiden att vi presenterade oss, när de följt oss i flera dagar.

Dagarna i Västsahara lämnade många intryck. Vi åkte dit utan att egentligen veta vad som väntade oss, på vinst och förlust och med vetskap om att vi kanske skulle slängas ur landet lika fort som vi kom dit. Nu blev

Varför stöttade vi inte u

Utrikesminister Bildt nämnde inte Västsahara i utrikesdeklarationen vid den utrikespolitiska debatten i riksdagen den 16 februari. Det gjorde däremot Bodil Ceballos (MP):

"Vi ska alltid tala klarspråk. Varför stöttade vi inte ungdomarna när de krävde sociala reformer i lägret utanför El Aaiún?

EU spelar en mycket viktig roll i Medelhavsområdet. EU tecknar avtal om handel,

Bodil Ceballos: "Gdeim Izik var början på den revolution som nu pågår i arabvärlden."

det inte så. Vi fick möjlighet att träffa både aktivister, fackföreningar, kvinnokoopertativ, familjer till försvunna och döda, regeringstroga, parlamentariker, guvernören och borgmästaren och ett mjölkkoopertativ.

Muren, folkomröstning, mänskliga rättigheter, rättvisa, självständighet eller autonomi, fiskeavtal, fosfatfabriken, längtan efter ett slut på konflikten var återkommande teman och lämnar en bitter smak efter sig, när man tänker på hur illa Spanien skötte sig när de lämnade Västsahara. Västsaharas ställning borde varit klar och tydlig vid överlämnandet. Istället lämnade man fältet fritt för grannländerna.

fiske och partnerskap med det ena landet efter det andra. Vi skriver in klausuler om att motparten måste uppfylla de mänskliga rättigheterna på hemmaplan och att de ska bekämpa olaglig migration till EU etc.

Klausulen om olaglig migration och återvändande av flyktingar följer vi upp, men hur går det egentligen med MR-klausulen?

Utrikesministern talar om vikten av folkrätten och internationella spelregler, men ty-

Jurister sågar fiskeavtalet

De svenska juristerna Ove Bring, Per Cramér, Ulf Linderfalk, Mark Klamberg, Said Mahmoudi, Inger Österdahl och Pål Wrangé skriver att fiskeavtalet mellan EU och Marocko är olagligt i sin nuvarande form:

Avtalet får inte innefatta Västsahara som en del av Marocko och måste stämma med västsahariernas önskan och intresse. Innan nya förhandlingar sker, måste Marocko svara offentligt på frågorna om fiskeavtalet har gynnat västsaharierna och är i linje med deras önskan.

Polisario förstörde minor

1.506 personminor destruerades av Polisario den 28 februari i samband med firandet av SADR:s 35-årsdag i Tifariti.

Det var fjärde gången som Polisario förstörde lager av minor. 12.000 är redan destruerade.

Brittiska Landmine Action har sedan 2006 sökt efter minor, klusterbomber och annan oexploderad ammunition i sanden i befriat område.

Polisario har skrivit under personminsförbudet enligt Ottawakonventionen. Det har Marocko inte gjort.

I El Aaiún den 20 februari fanns många poliser på gatorna för att förhindra manifestationer. Bilder: Anonyma

Det finns bara en väg framåt och det är att den utlovade folkomröstningen kommer till stånd. Det västsahariska folket måste själva under demokratiska former få bestämma sin egen framtid. En del kommer att rösta på en autonomi under Marocko, andra kommer att rösta för självständighet. Vad slutresultatet blir kan vi bara gissa och vi ska inte heller lägga oss i det. Tyvärr gör vi det ändå indirekt genom att i EU börja anamma idén om en autonomi enligt spansk modell vilket är det Marocko också föreslår.

EU och det internationella samfundets uppgift är istället att opartiskt se till att omröstningen kommer till stånd. Det kan inte

vara omöjligt att bestämma vilka som är röstberättigade.

Ungdomarna i Västsahara har tröttnat. De vill bestämma sin egen framtid. Precis lika mycket som ungdomarna i Tunisien, Egypten, Libyen, etc. EU och Sverige måste bestämma sig för vad som är viktigast – att hålla regimer under armarna eller stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter i första hand. Egenintresse i form av handel och avtal om återtagande av flyktingar är tyvärr det som framstår tydligt i våra relationer med våra grannar i söder. Därför är det så tyst från EU.

Bodil Ceballos (MP)

ngdomarna?

värr är det ju så att folkrätten används när det passar och ändras eller tänjs på när det inte passar.

Det nu aktuella fiskeavtalet med Marocko är ett tydligt exempel på hur folkrätten åsidosätts, då även det ockuperade Västsaharas fisk ingår i överenskommelsen. Kommissionens förslag att förlänga avtalet är inget annat än en skyms mot västsaharierna. EU:s och i det här fallet i huvudsak ett Eu-lands

egenintresse anses vara viktigare än att sätta press på Marocko att utlysa den sedan många år utlovade folkomröstningen.

Det jäser också bland ungdomarna i Västsahara och kanske är det så att omvärlden kommer att reagera först den dag de tar till vapen igen. De fredliga demonstrationerna i Gdeim Izik i slutet av förra året slogs brutalt ner och har ju redan glömts av omvärlden.”

Peter Rådberg: Som ett spel

– Vi gick och satte oss på ett café när vi kom fram. Det tog inte många minuter för rän representanter från olika västsahariska organisationer tog kontakt med oss.

– Samtidigt ville den marockanske borgmästaren ordna program för oss med utflykter till oaser och lyxhotell, visa kosor och annat för att hindra oss från att träffa västsaharier. Därför blev det så att vi på dagarna träffade representanter för ”den marockanska sidan” och på kvällarna västsaharier. Det var som ett spel alltihop. Marockanerna hade stenkoll på vad vi gjorde och vilka vi hade träffat.

– Vi träffade många västsaharier, bland annat mammor till de 15 ungdomarna som försvann 2005. Mammorna vet fortfarande inte vad som har hänt sönerna. En annan skadad kvinna var mamma till en kille i 20-årsåldern som sköts ihjäl i december. Vi tog upp det med borgmästaren, som menade att det var en olyckshändelse. Vi träffade också en man som hade suttit i fängelse i 15 år. Därefter hade han varit arbetslös i 20 år. Han var bara 16 år när han greps, en vanlig kille som inte hade gjort något.

– De var verkligen modiga som vågade träffa oss. Våldet mot västsaharierna var uppenbart.

AL PARA LA LIBERACIÓN
AMED ELHAFED
POLÍTICOS SAHARAUIS
ES MARROQUÍES

RTAD
Políticos saharais

politicossaharais.com

Brahim Dahane är fortfarande fängslad

Den 14 januari hölls rättegången mot de sju åtalade västsahariska män- niskorätsaktivisterna, som greps i oktober 2009 efter ett besök i flykting- lägren i Algeriet.

Tre av dem Brahim Dahane, Ahmed Nasiri och Ali Salem Tamek, har suttit fängslade hela tiden. De övriga fyra har varit villkorligt frigivna utan dom sedan våren 2010.

Domen mot de sju skulle komma 28 januari men sköts upp till 13 februari då den sköts upp igen.

Rättegången skulle äntligen efter ett år, då de fängslade hade hungerstrejkat vid flera tillfällen, ha ägt rum i oktober 2010 men sköts upp fem gånger.

Vid de första tre gångerna deltog observatörer från Internationella Juristkommissionens svenska avdelning.

– Det var en uppgiven stämning bland observatörer och ambassadfolk, när det stod klart att rättegången skulle skjutas upp igen, berättar rådmann Urban T:son Nyström, som tillsammans med juristen Caroline Mitt-Holm och fotograf Jonas Jonzon var rättegångsobservatörer den 17 december, det tredje tillfället i Casablanca.

Återigen sköts rättegången upp. Nu till den sjunde januari. Fjärde gången gilt.

Då kunde definitivt inga svenskar från Internationella Juristkommissionen i Sverige delta. Nu var deras pengar slut för rättegångsobservationer. Och från Spanien skulle inga heller komma. Sjunde januari är som julafton i Sverige. Då är man tillsammans med sin familj.

Urban T:son Nyström beskriver en förhandling som i mycket liknar de två tidigare inställda förhandlingarna 15 oktober och 5 november med totalt kaos och fullt slagsmål i rättsalen. En sak som skilde var dock att inga kameror eller mobiltelefoner var tillåtna i domstolslokalen denna gång.

Avspärningar, närgångna fotografering av de internationella observatörerna, kaos, en "mobb" som bestod av nationalistiska marrockaner i advokatkläder som skrek "förrädare" till de åtalade och vecklade ut marrockanska flaggor tillhörde bilden. Stämningen i rättegångslokalen var upprörd och smockan hängde i luften.

– Vi observatörer fördes åt sidan till ett annat rum, när förhandlingen var slut. Jag uppfattade det som att tjänstemän vid domstolen ville skydda oss från mobben. När alla hade gått ut fick vi också lämna lokalerna.

Dessförinnan hade informationen om ex-

akt när förhandlingen den 17 december skulle hållas, varit knapphändig och senare även felaktig. Urban T:son Nyström blev först inte insläppt i domstolsbyggnaden, trots att han legitimerade sig.

När den korta förhandlingen till slut kom igång, pratade de åtalades advokater om klienternas dåliga behandling i fängelset och hur en rättvis förhandling var omöjlig på grund av den aggressivitet som fanns i rättsalen. Västsahariernas advokater krävde att de åtalade skulle försättas på fri fot tills en rätte-

Brahim Dahane är ännu inte släppt.

gång kunde hållas. I ett beslut fyra dagar senare bestämdes att de inte skulle släppas.

Urban T:son Nyström menar att domstolarna i Marocko troligen inte agerar självständigt och att det antagligen finns ett syfte med att inte låta rättegången äga rum såsom beslutats från början.

– Vi rättegångsobservatörer kände oss hotade. Någon av de marockanska nationalisterna kastade till exempel ett par solglasögon på mig inne i rättegångssalen, berättar Jonas Jonzon.

– Jag har inga belegg för det, men det verkade som att störningarna från de nationalistiska marockanerna var planerat, säger han.

– Det är skrämmande att se hur rättegången tilläts att tillgå. Rättegången har dragit ut på tiden och man har frångått kriterierna för en rättvis rättegång. Då väljer EU och FN att blunda. Men detta är en tyst konflikt och därför kan man tumma på reglerna, trots att hela ockupationen är olaglig enligt internationell rätt, säger Jonas Jonzon.

Närvarande i Casablanca den 17 december var också en representant från den svenska ambassaden i Rabat, Margareta Kristiansson, personal från USA:s och Finlands ambassader och observatörer från Spanien, Italien, Portugal och Storbritannien.

Lena Thunberg

sa brott inte sker igen.

FN, som är ansvarig för att internationella lagar om mänskliga rättigheter efterlevs, i speciellt icke-självstyrande områden som ska avkoloniserats, måste kräva att Marocko garanterar rätten till sanning, rättvisa och upprättelse för offren.

Tidskriften Västsahara har publicerat vittnesmål från överlevande i följande nr: 1/2009, 3/2008 och 2/2008. Se hemsidan www.vastsahara.net

Lena Thunberg

Efter stormningen

Den 8 november stormade marockanska säkerhetsstyrkor protestlägret Gdeim Izik utanför El Aaiún, där väst-saharier samlats under en månad för att kräva arbete, bostäder och slut på diskriminering. Hundratals väst-saharier, mest män fängslades.

– Vad har hänt i ockuperat området efter att lägret stormades, händelserna därefter

och människor fängslades?

– De marockanska myndigheterna har släppt folk efterhand efter att ha misshandlat dem och sagt att de inte får berätta något. Kvinnor har samlats utanför fängelser och bett att få träffa sina släktingar, säger Brahim Mokhtar, Polisarios representant i Sverige.

– Folk är mycket rädda nu. Några enstaka små grupper har vågat sig ut några minuter på en gata för att protestera.

– Cirka 60 personer, mest ungdomar, har flytt till Kanarieöarna. En del av dem har fått uppehållstillstånd. De marockanska myndigheterna blundar för flyktförsöken, eftersom de egentligen vill tömma hela området på upproriska ungdomar. Det tjänar deras syften att folk försvinner. Samma sak gäller de 20 som sitter i fängelse i norra Marocko. Man vill inte släppa dem, eftersom man inte vill att de ska komma ut och berätta om sina upplevelser.

Solidaritetsmanifestation med Gdeim Izik i flyktinglägren i Algeriet.

"TORTYR OCH TOTAL RÄTTSLÖSHET"

Massiv kritik från Amnesty International

Amnesty International publicerade i december en mycket kritisk rapport om händelserna kring den 8 november, då de marockanska myndigheterna stormade och rev ned protesttältlägret Gdeim Izik utanför El Aaiún.

Från 22 november till 4 december befann sig Amnesty-delegationen i Västsahara och Marocko för att undersöka anklagelserna om brott mot de mänskliga rättigheterna.

De träffade bland andra representanter för marockanska inrikes-, försvars- och utrikesministerierna men fick inte mer information där än vad som redan hade publicerats i media. De fick inga bevis för att västsaharier skulle ha hållits kvar i lägren mot sin vilja, vilket har uppgivits i marockansk media som anledning till att man rev lägret. Inte heller lämnade de ut någon lista över dödade och skadade eller medicinska rapporter om de dödade på båda sidor.

Fick inte träffa fångar. Amnesty bad att få besöka fångar på fängelset i El Aaiún och i militärfängelset men fick inte tillstånd. De fick inte heller tillåtelse att prata med personer från säkerhetstjänsten som blivit skadade eller som hade deltagit i aktionen i lägret eller i staden.

Amnesty bad också att få se en oredigerad inspelning från helikopter av själva rivningen av tältlägret med fick nej.

De marockanska myndigheterna uppgav att de gripna västsaharierna anklagades för att tillhöra kriminella gäng, vapeninnehav, ha väpnat möte, har förstört allmän egendom, mordbrand, våld mot tjänsteman som lett till skada eller död, tagande av gisslan och underminering av statens säkerhet.

Amnesty har talat med personer som dömts och sedan frigetts. Flera har uppgett att de inte fått välja advokat och att de tvingats skriva under, med fingeravtryck, uttalande utan att ha fått läsa texten.

Amnesty skriver i sin rapport att två västsaharier och nio marockanska poliser dömdes under oklara förhållanden i samband med att lägret stormades och upplöppt i El Aaiún efteråt.

200 greps. De marockanska myndigheterna uppgav att 118 västsaharier satt fängslade i

El Aaiún och 12 i Salé utanför Rabat, där de skulle ställas inför militärdomstol. Amnesty ifrågasätter dessa siffror och skriver att cirka 200 personer greps antingen samma dag den 8 november eller dagar och veckor därpå. Samtliga personer, som Amnesty talade med och som hade stoppats eller gripits av marockanska säkerhetsstyrkor, uppgav att de hade misshandlats. Några hade frakturer, öppna sår eller hade varit medvetlösa. De flesta som Amnesty pratade med hade fortfarande synliga skador.

Några blev slagna för att de vägrade att hylla Marockos kung eller för att de vägrade att säga att de är marockaner.

Gamla människor, kvinnor och handikappade, som uppenbarligen inte kunde utgöra något hot mot säkerhetsstyrkorna miss-handlades också enligt Amnesty.

"De knäade mig i ögat."

En 28-årig man som greps den 14 december berättar för Amnesty International:

"Jag gick ut för att köpa mat strax efter sex på kvällen. Den lilla butiken var full av folk, så jag stod utanför och väntade på min tur, när en polis- och säkerhetspatrull stannade och bad att få se mitt id-kort. De tittade på det och sa att jag kunde gå. Men en

av dem tittade på min mobiltelefon och hittade ett meddelande från "Västsaharisk Solidaritet" om "fortsatt revolution mot den marockanska ockupationen".

De satte mig i polisbilen och slog mig men inte speciellt hårt. De körde mig till en annan polispatrull i Maatallah-distriktet och där satte de mig i ett större polisfordon. Där blev jag ordentligt slagen av fyra poliser som turades om att ge sig på mig. En av dem slog mig bakifrån med änden av ett gevär. Jag svimmade och de hällde vatten på mig.

När jag vaknade till och försökte resa på mig, knäade en polisman mig rakt in i vänster öga. De slet av mig min skjorta slog mig oupphörligt i huvudet, på ryggen och andra delar av kroppen med en batong och gevärskolven. De hotade mig med geväret och frågade varför jag inte hade sagt att jag hade varit i lägret.

Sedan kom en annan bil som tog mig till den centrala polisstationen där de tog mina fingeravtryck och fotograferade mig. Jag bad att få träffa en läkare men de vägrade.

De letade i timal på en cd-skiva med fotografier på datorn. Där fanns fotografier på folk i lägret och också på mig själv, men de kände inte igen mig, eftersom jag var i så dåligt skick. Ansiktet var alldeles svullet och sårigt, mitt vänstra öga var igenmu-

Uppretade västsaharier gick ut på gatorna i El Aaiún efter stormningen av Gdeim Izik. Bild: Anonym

MINURSO i Uum Draiga i den befriade delen av Västsahara. UN Photo Martine Perret

rat och blått. Det här fortsatte till omkring kl 10 på morgonen. Då fick jag tillbaka min skjorta, de tog mig till utgången och jag fick tillbaka min mobiltelefon. De hade tagit bort alla meddelanden i min inbox. Sedan sa de till mig att jag inte skulle ta några foton på mina skador och inte heller berätta för någon om vad de hade gjort med mig. Jag hade väldigt ont och kunde nästan inte röra mig. Jag tog mig hem och var sängliggande i flera dagar.”

När Amnesty träffade honom två veckor senare hade han fortfarande stora blåmärken och skador i ansiktet och på kroppen.

”De hällde urin över mig.”

En 22-årig funktionshindrad man som greps i Gdeim Izik berättar för Amnesty att han blev slagen av säkerhetsstyrkorna:

”När de marockanska styrkorna stormade lägret fördes min mamma iväg med buss och jag flydde från familjens tält. Jag har svårt att gå och gömde mig bakom den låga sandvallen (som byggts av marockanska styrkor runt lägret). Gendarmerna grep mig ungefär kl 8 på morgonen och satte mig på en lastbil. Det fanns redan en massa människor där. Alla hade bindlar för ögonen med händerna bakbundna och många blödde efter att ha blivit slagna. Jag blev också slagen när de placerade mig i bilen men det var inget emot vad som hände på Royal Gendarmeriestationen. De slog mig med batong på huvudet, armarna och benen. De slog och sparkade. De hällde också smutsvatten och urin över mig. Jag fick sitta på knä med ansiktet mot väggen, bindel för ögonen och med händerna bakbundna. På två dagar fick jag ingen mat. Den 11 november kom några sköterskor och kanske läkare och tittade på de som var svårt skadade. Bredvid

mig fanns en svart man som brukade arbeta i fosfatgruvan. Han hade blivit svårt torterad. Man ville att han skulle erkänna att han hade dödat en säkerhetspolis genom att ha skurit halsen av honom.

De frågade vem som hade organiserat och finansierat lägret och vilka som var sjuksköterskor och läkare i lägret. Men för det mesta frågade de ingenting utan slog mig bara.

Tidigt på lördag morgon 13 november togs jag till en rättegång tillsammans med en stor grupp personer. Domaren frågade mig vad jag gjorde i lägret. Jag sa att jag var där med mina föräldrar och släktingar och med handikappföreningen. Domaren släppte mig och två andra handikappade, tre minderåriga och en man med spansk medborgarskap.”

Ingen utredning. Amnesty skriver i sin rapport att trots den oerhörda mängd bevis på att västsaharier blivit överfallna och misshandlade när Gdeim Izik revs och under tiden de var fängslade, så har de marockanska myndigheterna inte gjort någonting för att utreda det hela. Inte heller har statsåklagaren vidtagit några åtgärder.

Amnesty påpekar också att tortyr är ett brott som straffas med från fem års fängelse till livstid i marockansk lagstiftning.

Enligt marockansk lag ska myndigheterna omedelbart informera en fängslads familj om anhållandet. När Amnesty frågade Allmänna kungliga åklagaren om varför släktingar till fångar inte fått någon information under två veckor fick de svaret att ”alla familjer blivit informerade men de vill bara ställa till problem”.

Samtliga släktingar som Amnesty intervjuade uppgav att de inte hade fått någon information under det två första veckorna, trots att de hade besökt säkerhetspolis och åklagarmyndighet. Detta gällde även släk-

”Sedan sa de till mig att jag inte skulle ta några foton på mina skador och inte heller berätta för någon om vad de hade gjort med mig. Jag hade väldigt ont och kunde nästan inte röra mig.”

tingar till fängslade som befanns på militärsjukhuset.

Med tanke på att utländska journalister och representanter för icke-statliga organisationer utvisades i samband med att lägret stormades, var det svårt att få information om döda och skadade. Detta skapade mycket oro bland de försvunnas anhöriga.

Amnesty skriver också i rapporten att den parlamentariska undersökningskommission som tillsattes efter händelserna inte kan ersätta en oberoende och opartisk juridisk utredning om anklagelser om brott mot de mänskliga rättigheterna.

Västsaharier som försökt anmäla sina skador hos åklagarmyndigheten har förvägrats att göra så, men de flesta berättade för Amnesty att de inte vågade försöka göra en anmälan, eftersom de fruktade repressalier eller för att de inte trodde att en sådan anmälan skulle leda till något.

Enligt Amnesty förföljs sedan länge inte

Marockansk civilklädd polis och marockansk mobb trängde sig in i familjen Gachbars hem i El Aaiün efter stormningen, misshandlade och förstörde.

bara västsaharier som förespråkar självbestämmande för Västsahara utan också människorättsförvarare som rapporterar om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i området. Dessa hindras dessutom eftersom deras organisationer inte tillåts av politiskt motiverade administrativa skäl. Människorättsförvararna trakasseras, övervakas, har begränsad rörelsefrihet och har fängslats och torterats efter manifestationer.

Ge västsaharierna mänskliga rättigheter! Amnesty kräver nu en rad åtgärder av de marockanska myndigheterna:

- De måste omedelbart utreda brotten mot de mänskliga rättigheterna i samband med händelserna kring 8 november och se till att de som är skyldiga till tortyr, misshandel och överfall ställs inför rätta.
- De måste säkerställa att fångar inte torteras eller behandlas illa.
- De måste instruera domare och åklagare att omedelbart utreda fall där de åtalade uppger att de har blivit torterade.
- De måste se till att rättegångar blir rättvisa och håller internationell standard och att information som har pressats fram med hjälp av tortyr inte används som bevis.
- De måste se försäkra sig om att inga civila ställs inför militärdomstol.
- De måste offentliggöra namn på fängslade och vad de anklagas för.
- De måste informera familjerna om fängslanden.
- De måste offentliggöra reglerna för bruk av våld för säkerhetsstyrkor samt se till att dessa följer internationell standard.
- De måste genomföra de rekommendationer om reformering av marockanska säkerhetsstyrkor som Equity and Reconciliation Commission publicerade 2006.
- De måste se till att den marockanska brottsprocessen följer standard för människorättslagstiftning.
- Framför allt måste de marockanska myndigheterna se till att västsahariernas rätt till yttrandefrihet, mötesfrihet och organisationsfrihet garanteras och att de som uttalar sig för självbestämmande inte straffas för detta.

Amnesty kräver dessutom av FN att MINURSO:s mandat utökas till att omfatta övervakning och rapportering om människorättsituationen i Västsahara och i flyktinglägren.

**Källa: Rights trampled. Protests, violence and repression i Western Sahara. Amnesty International
Lena Thunberg**

Prisdumpade västsahariska tomater i Europa

Nu ökar pressen på EU:s jordbruksministrar att bekänna färg i frågan om Västsahara.

EU-parlamentets jurister har precis som med fiskeavtalet, kommit till samma slutsats som FN:s förre rättschef Hans Corell gjorde. Västsaharas resurser får endast brukas om västsaharierna ger sitt godtycke och om vinsterna kommer befolkningen till del. Samtidigt vill tomatodlare i södra Europa få stopp på prisdumpade tomater från det ockuperade Västsahara.

Nu är det jordbruksavtalet som EU-kommissionen vill förnya. Men fransmannen José Bové, som är utsedd rapportör för Utskot-

Men det är inte enbart en fråga om de folkrättsliga aspekterna. Jordbruksorganisationer i södra Europa ser med stor oro på den ökande konkurrensen från Marocko, där en tomatodlingsindustri nu växer fram i det ockuperade Västsahara. Att avtalet har fördröjts ses som positivt.

– Vi ser det som en vändpunkt, säger Andrés Góngora på jordbruksorganisationen COAG i ett pressmeddelande.

– Vi fortsätter att resa till Bryssel för att uppvakta ledamöter och förklarar varför de ska rösta nej. Vårt arbete har burit frukt, även om vi vet att vägen är fortfarande lång och vi kommer inte att sluta ännu, säger Góngora.

COAG arbetar även med att kartlägga hur exempelvis franska företaget Azura dumpar den europeiska tomatmarknaden med billiga tomater som odlats i det ockuperade Västsahara. Enligt Góngora har Azura 200 hektar stora växthus i Dahkla, inne i Västsahara. Góngora hävdar att Marocko under slutet på december och början på januari har exporterat stora mängder tomater till EU, till ett pris som ligger betydligt under de priser som stipuleras i det nuvarande jordbruksavtalet mellan EU och Marocko.

Det är EU:s jordbruksministrar som kommer att få ännu en het potatis i sina knän. Tidskriften Västsahara har bett jordbruksminister Eskil Erlandsson om en kommentar kring jordbruksavtalet, som i likhet med fiskeavtalet nu fått kritik av EU-parlamentets jurister.

Arto Valtonen

"Azura, som har 200 hektar stora växthus i Dahkla, inne i Västsahara enligt spanska jordbruksorganisationer, prisdumpade tomater i december till Europa."

tet för Internationell Handel i EU-parlamentet förklarade nyligen att han inte kommer att släppa fram sin rapport, innan alla frågetecken gällande avtalets laglighet har retts ut. Vid utskottets möte måndag den 8 februari, då frågan dryftades bakom lyckta dörrar, deltog även EU-parlamentets jurist för att klargöra sitt utlåtande.

Attacker i Dakhla

En grupp marockanska beväpnade bosättare anföll västsa-
harier i staden Dakhla den 26 februari.

Det var när 300 marockaner kom ut från en kulturfest,
som en grupp av dem med marockanska flaggor började
ropa rasistiska slagord, brände bilar och andra fordon och
plundrade hem och affärer som tillhörde västsa-
harier.

Flera västsa-
harier protesterade i olika delar av staden mot
våldet och vädjade till FN om skydd mot det marockanska
förtrycket i den ockuperade delen av Västsahara.

Vad gör Sverige för Dahane?

Personal från Sveriges ambassad har bevakat de tre rät-
tegångarna 15 oktober, den 5 november och den 17 decem-
ber mot Per Anger-pristagaren Brahim Dahane och tänker
fortsätta att göra följande processen. Vi tar också upp fallet i
dialogen med Marocko, sa Carl Bildt i riksdagen i december.

Brahim Dahane har också ringt oss en gång, säger kansli-
rådet Fredrik Florin, Utrikesdepartementet, som dock inte
vill säga vad samtalen med Marocko har innehållit eller
inneburit.

Uppbrända bilar i staden Dakhla i februari. Resultat av marockansk mobb. Bild: Anonym

Marocko satsar stort på Dakhla

Marocko planerar storsatsningar i Dakhla-området, skriver Oxford Business Group i sin "The Report: Morocco 2011". Att området är ockuperat av Marocko nämns inte. Här talas bara om Marocko.

Västsahara existerar inte i de ekonomiska kalkylerna. Rapporten pryds av en bild på

den marockanske kungen på en av de första sidorna.

Fisket och fiskeprocessindustrin, som växte mycket snabbt under 90-talet, är nummer ett i Lagouira-regionen, där Dakhla är huvudort. 85 företag finns inom fisket idag.

Dakhla är en del av Marockos fiskezon C och har de största fiskebestånden. Enbart denna region har bestånd på sex miljarder

ton. De kommer troligen att utgöra 75 procent av Marockos fiskeexport i framtiden, sägs i rapporten.

Dakhlas hamn, som tar hand om 200.000 ton per år, är redan för liten, sägs det. Den marockanska regeringen planerar nu att bygga ut den för 36 miljoner euro, lustigt nog samma summa som man har sålt fiskerättigheter till EU för.

Affärsmän som Hoummaid Hammudi, ordförande i fiskeföretaget Dakmar, anser dock att en helt ny hamn behövs för att bygga ut infrastrukturen och locka utländska företag till jordbrukssektorn och fiskerieringen.

"Dakhla-området har en enorm kapacitet", säger han.

Han får medhåll av Amar Cheikh i Dak

Säg upp EU:s handelsavtal!

Respekt för mänskliga rättigheter är grunden för handelsavtalet mellan Marocko och EU. Marocko ockuperar Västsahara och inget självbestämmande för västsaharierna har skett. Stormningen av Gdeim Izik-lägrer har gjort situationen än mer spänd. Säg därför upp eller frys handelsavtalet!

Detta krävde bland andra FN-förbundet, Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen, Palme-centret och Kristna Freds i en debattartikel i Svenska Dagbladet den 22 november.

4 timmar och 35 minuter

– Jag är trött men det känns underbart, sa Jens Holm (V) som sprang Sahara Marathon den 28 februari.

– Det var ett hårt lopp. Nästan 30 grader varmt och lös sand på sina ställen. Men det är underbart att få vara med om en sådan här solidaritetsgärning för Västsahara, säger Jens Holm.

Solidaritetsloppet går varje år mellan de tre delägren El Aaiún, Ausserd och Smara i flyktinglägren i Algeriet. Sträckorna är 42 km, 21 km, 10 km och ett barnlopp.

Group och turistföretaget Dakhla Beach: ”Vi skulle kunna etablera en internationell fiskemarknad här”.

Tomater från Dakhla. 60.000 ton jordbruksprodukter exporteras årligen från Dakhla-området och det mesta utgörs av tomater. Enligt den marockanska regeringens Green Morocco Plan skulle den kommersiellt odlingsbara markens yta kunna öka från 1.000 ha till 10.000 ha.

”I synnerhet europeiska jordbruksföretag letar efter möjligheter att expandera utanför Europa för att komma undan höga kostnader, ett starkt regelverk och en överutnyttjad jord hemma”, står det i artikeln.

”Många företag är intresserade av att komma hit och väntar på tillstånd”, säger Hicham Harakat, verkställande direktör i Groupe Tazi, som äger Azura. ”Marocko kan bli en stor matproducent till Europa”, menar han i artikeln.

Azura är ett fransk-marockanskt grönsaksföretag med odlingar i Agadir-trakten och sedan 2006 i Dakhla enligt deras egen hemsida.

Investeringar i turism. Nuförtiden kommer bara 20 000 turister per år till Dakhla, skriver Oxford Business Group. Det är främst vattensporten som lockar till sig draksurfare. Planer finns nu att bygga en anläggning vid Grarret Fartat, som skulle kunna tredubbla den siffran. Två mindre projekt startar 2011 med investeringar på 63 miljoner euro.

Man vill också uppmuntra till utflykter från Kanarieöarna.

”Kanarieöarna har 12 miljoner turister varje år, säger Amar Cheikh. ”Dakhla skulle kunna bli den åttonde ön”, menar han. Vi skulle kunna ordna ökenutflykter tillsammans med kanariska resebyråer.”

**Källa: Oxford Business Group:
The Report: Morocco 2011
Lena Thunberg**

Använd handelspolitiken till mer än handel!

Våren 2009 reste handelsminister Eva Björling (M) till Marocko. Med sig hade hon ett stort koppel av svenska företagsledare. Snart därefter skriver regeringen på sin hemsida: ”Exporten till Marocko har ökat trots den ekonomiska oron”. Ja, Marocko är faktiskt det tredje största exportlandet på den afrikanska kontinenten för Sverige. Och handeln mellan Marocko och Sverige fortsätter att öka. Jag har inget emot att Sverige har handelsförbindelser med Marocko. Men vi borde förstås utnyttja våra kontakter för att sätta press på landet. Det kan man knappast säga att vår regering gör.

När jag i december i fjol debatterade det marockanska övergreppet på protestlägret Gdeim Izik med utrikesminister Carl Bildt (M) fick jag mest ett svar som handlade om ”vi gör det EU gör”. Men om EU inte gör något? Om nu EU:s politik gentemot Marocko styrs av gamla franska koloniala relationer, borde då inte Sverige driva på för något annat? I debatten försökte jag få Bildt att svara på just detta. Men, nej. Vi ska avvakta EU. Ensamma kan vi ändå inget göra.

Jag tänker på Carl Bildts resonemang när jag hör på nyheterna att det nu var 25 år sedan Olof Palme mördades. Det har hänt en hel del sedan dess, kan man lugnt konstatera. På den tiden var politik att vilja och det goda exemplets makt var ett förhärskande paradig. Och det funkade rätt bra. Många stora omvälvningar började med att små länder

agerade. Plötsligt var apartheidregimer och supermakter i gungning. Ockuperade länder frigjordes. Förtryckta människor fick frihet.

Idag tycks tilltron till en aktiv utrikespolitik vara minimal. Den svenska regeringen röstade till slut nej till EU:s fiskeavtal med Marocko. Gott så. Men jag tror innerst inne att nej-et satt långt inne. Hade det överhuvudtaget blivit något om det inte hade varit för påtryckningarna från oppositionen och från solidaritetsorganisationer? När jag var i kontakt med landsbygdsdepartementet bara några dagar före beslutet, hade man fortfarande inte bestämt sig! Och det är ett stort problem. Att svära sig fri vid en votering är en sak, att använda sitt ställningstagande för påverkan något helt annat. Jag undrar verkligen vad den ansvarige ministern, Eskil Erlandsson (C) gjorde för att övertyga finländare, danskar, engelsmän och andra som skulle kunna vara benägna att stoppa avtalet?

När jag tidigare satt i EU-parlamentet slogs jag av att alla EU:s handelsavtal är utformade med en klausul för mänskliga rättigheter.

Om rättigheterna kränks kan avtalet suspenderas. Det är ett utmärkt exempel på hur man kan använda handelspolitiken för något mer än bara utbyte av varor och tjänster. Även med Marocko finns ett sådant handelsavtal och en människorättsklausul. Denna borde Sverige använda sig av för att trycka på Marocko. Det är det minsta man kan kräva.

Jens Holm (V)

Glöm inte att prenumerera!

I år är det viktigare än någonsin för oss att få fler prenumeranter – och att behålla våra gamla.

Tyvärr skickade vi i förra numret ut en del gamla pg-blanketter med för låga belopp. Om någon har undrat över detta, så är det alltså vi som har gjort fel.

Korrekta belopp för den som vill prenumerera är 125:- för privatperson, 145:- för stödprenumeration och 150:- för organisation och 200:- för utland. Pg 20 40 03-8

Bli gärna vän med Tidskriften Västsahara på Facebook. Sprid även uppmaningen till andra!

Utvisningar och hot

Den västsahariska flyktingen Rabab Amidane hotas och trakasseras i Sverige, troligen av personer som har anknytning till Marockos ambassad. Vad tänker justitieministern göra åt det förutom att ta upp det med Marockos företrädare?

Fyra personer från Jakobsbergs folkhögskola utvisades från Västsahara i januari. Journalister och riksdagsledamöter har hindrats att resa in. Vad tänker utrikesministern göra åt det?

Detta frågade Jonas Sjöstedt (V) i riksdagen i februari.

Sänkta bidrag från Kulturrådet

Tidskriften Västsahara, Socialpolitik, Afghanistan-Nytt med flera kulturtidskrifter har fått sina bidrag sänkta för 2011 ”på grund av bristande kvalitet”.

Under 2010 beslutade regeringen om förändrade regler för bidrag till kulturtidskrifter. För 2011 får nu färre tidskrifter dela på samma summa som tidigare. Tidskrifter som Latinamerika, Sydasiens och Södra Afrika tvingades lägga ned redan 2010 på grund av minskade bidrag från Sida.

Besluten om bidrag från Statens Kulturråd kan inte överklagas. Man har tydligen inte heller någon skyldighet att motivera sina beslut.

I januari 2011 skrev tidskriften Västsahara till Referensgruppens ordförande Gunilla Kindstrand och bad att få veta på vilka sätt tidskriften Västsahara har försämrats under de två senaste åren. Så här skrev vi:

”Enligt det beslut som har tagits av Statens kulturråd och som grundar sig på ert förslag om fördelningen av 2011 års produktionsbidrag till kulturtidskrifter får tidskriften Västsahara sitt bidrag sänkt med 25.000:- till 25.000:- av kvalitetsskäl.

För 2010 fick tidskriften produktionsbidraget också sänkt med 25.000:- till 50.000:- av kvalitetsskäl.

För 2009 fick tidskriften däremot bidraget höjt med 25.000:- till 75.000:- av samma skäl; kvalitet.

Under hösten 2009 gav vi tidskriften en ny grafisk form. Ändå har vi alltså fått bidraget sänkt två år i rad. Vi inser nu att vi naturligtvis riskerar att förlora produktionsbidraget helt – om vi skulle söka för 2012 nästa höst.

Därför skulle vi vilja veta specifikt vilka kvaliteter i tidskriften Västsahara som ni anser har försämrats gradvis under de två senaste åren.

Hälsningar

*Lena Thunberg,
redaktör Tidskriften Västsahara”*

Något svar har inte kommit.

Elever vid Jakobsbergs folkhögskola på en svensk flygplats i januari på väg till Marocko, Västsahara och flyktinglägren. Senare slängdes Helena Engleson, längst till höger, ut ur Västsahara. Bild: Västsaharkursen

Svenskar utvisade ur Västsahara

Tre elever och en lärare från Jakobsbergs folkhögskola utvisades från El Aaiún den 29 januari.

Eleverna studerar journalistik, internationella relationer, flyktingpolitik och mänskliga rättigheter på Västsaharakursen vid Jakobsberg, utanför Stockholm. Gruppen hade åkt till området för att intervju västsaharier om brott mot de mänskliga rättigheterna och för att lära sig vad västsaharierna tycker om EU:s fiske i området.

– Från klockan 15 på dagen fram till midnatt samtalade vi med över 60 västsaharier. Det var människor som fått sina familjemedlemmar bortförda på grund av deras åsikter om den marockanska ockupationen, berättar Helena Engleson.

– Vi fick höra historier om hur deras män blev torterade av den marockanska polisen och hur deras fruar fick missfall för att de inte fick träffa någon doktor. Vi hörde också om söner som hade försvunnit spårlöst och om hur den marockanska polisen försöker muta mödrarna med pengar och stora villor, om de glömmat sina söner.

– Vi var från det att vi tog bussen från

Marrakech och ner till El Aaiún förföljda av marockanska civilpoliser. Samma man som satt bakom oss på bussen bodde även på hotellrummet bredvid. Kvällen då vi träffade alla västsaharier var polisen oss tätt i hälarna. Vi var på sammanlagt fyra olika ställen och varje gång vi förflyttade oss till nästa möte körde en civilpolis bakom taxin.

När de vid midnatt var färdiga för dagen hade de bara hunnit vara på sitt hotellrum i fem minuter, innan civilpolisen kallade ner dem till receptionen.

– De förklarade för oss att vi brutit mot den marockanska lagen, då vi pratat med lokalbefolkningen i El Aaiún. De berättade också att vi behövde ett särskilt tillstånd från Rabat för att få lov att tala med den lokala befolkningen i El Aaiun. När vi frågade om vilken lagparagraf som vi hade brutit mot, kunde de inte förklara detta. De ville heller inte skriva under något dokument på att en sådan lag skulle existera.

Gruppen beordrades att ta bussen till Agadir dagen därpå.

Hungerstrejk i fängelse

20 västsahariska människorättsfångar hungerstrejkar i två dagar 28 februari-1 mars i fängelset Salé utanför Rabat. De protesterar mot vidriga förhållanden i fängelset.

De fängslades efter Gdeim Izik, ska ställas inför militärdomstol. Nu kräver de läkarvård, adekvat mat, möjlighet att träffa släktingar och kommunicera per brev med yttervärlden, radio och något att läsa. De är isolerade och utsätts för olika former av förnedring, slag och hot av vakter och lider av kyla och fukt.

Konflikt om Västsahara

P1-programmet Konflikt tog upp Västsahara och fiskeavtalet lördagen den 26 februari.

- Marocko har ingen rätt till Västsaharas vatten, slog f.d FN-tjänstemannen Hans Corell fast.

- EU-kommissionen har tyvärr inte ens tagit intryck av händelseutvecklingen i Nordafrika, sa eu-parlamentarikern Isabella Lövin (MP).

- De västsahariska fackföreningarna i El Aaiún vill inte ha fiskeavtalet, sa Bodil Ceballos (MP) efter att ha talat med dem på plats.

KRÖNIKAN

Carl Bildt duckar!

Jag kommer aldrig att acceptera att EU:s fiskeintressen går före människors rätt till sitt eget land och internationell rätt.

Jordbruksminister Erlandsson har skrivit ett brev där han ber kommissionär Damanaki att utreda fiskeavtalets konsekvenser för lokalbefolkningen i det ockuperade området. Detta är inte i närheten av vad en svensk minister skulle kunna göra. Regeringen kan och bör ställa tydliga krav på att västsahariskt vatten ska uteslutas ur fiskeavtalet.

Länge har regeringen avvaktat och väntat på förslaget från EU-kommissionen. Det har kommit nu, så det är dags för regeringen att agera.

Kommissionen har i ett brev, skickat den 11 februari, bett EU:s medlemsländer (Ministerrådet) om mandat att förhandla fram en 12-månaders förlängning på det nuvarande fiskeavtalet mellan EU och Marocko. Spanien är det land som varit pådrivande i detta förslag. Inte så konstigt då landet står för 100 utav totalt 119 fiskefartyg som omfattas av avtalet. Spanien har ett starkt stöd från Frankrike och Portugal. Målet för dessa nationer är att så snabbt som möjligt förlänga avtalet så att inget tomrum uppstår, när avtalet upphör 27 februari.

Kritiken och kraven på att exkludera Västsaharas vatten ur fiskeavtalet har främst kommit från Europaparlamentariker och NGO:s. Att kommissionär Damanaki har ett förslag om en "north only" strategi som innebär att Västsaharas vatten exkluderas, måste ses som ett steg i rätt riktning. Men efter mötet onsdagen 9 februari och brevet som skickades den 11 februari är det tydligt att hon inte fått gehör. Spanien har vägrat gå med på detta, då den absoluta merparten av deras fiskare är aktiva i västsahariskt vatten.

Danmark har sagt att de inte kommer att godkänna ett avtal som inte exkluderar västsahariskt vatten. Men inga krav på exkludering har krävts från den svenska regeringens sida i Rådet. För att kunna stoppa en förlängning av ett avtal krävs det att minst 4 medlemsstater säger nej. Detta borde inte vara omöjligt. Sveriges regering kan vara med och göra skillnad!

EU talar med en röst, det ger små länder möjlighet att påverka, till skillnad mot när stora länder utformar politiken på egen hand. Men Sveriges ministrar har inte agerat.

Hur kan Sverige låta EU sätta ekonomiska intressen före internationell rätt? Hur motiverar regeringen att de låter Spanien, Frankrike och Portugal sätta agendan för fiskeavtalet? Varför protesterar inte våra ministrar?

Hur agerar utrikesminister Carl Bildt i frågan? Svaret är: Inte alls. Han väljer att ducka. När riksdagen före jul diskuterade detta, sa sig Bildt inte känna till hur förhandlingarna gick. I stället hänvisade han till jordbruksminister Erlandsson, eftersom han ansåg att det var en fiskefråga. Om Bildt orkat sätta sig in i frågan hade han vetat att avtalet bryter mot folkrätten och att den dagligen kränks i de ockuperade områdena, frågor som borde ligga inom Bildts ansvarsområde.

Om nu ansvaret ligger på jordbruksminister Eskil Erlandsson, så är det pinsamt att han inte tydligt krävt att västsahariskt vatten ska exkluderas ur ett nytt avtal. Sveriges regering borde ha reagerat föregripande. Långt innan Kommissionen flaggade för förlängningen av avtalet.

För mig handlar detta inte om fiske. Det handlar om människors rätt till sitt eget land och internationell rätt.

Åsa Westlund (S)
Europaparlamentariker

27

februari fyllde den
västsahariska staten
SADR 35 år.

36

miljoner euro kostar EU:s
fiskeavtal med Marocko
varje år.

352

försvunna västsaharier
dog i marockanska
fängelser mellan 1975
och 1992.

200

civila västsaharier var
fortfarande fängslade i
februari efter Gdeim Izik.

VÄNTAN ÄR MYCKET LÅNG

När kommer lösningen?
Ena stunden känner vi förlusten
vi har inte tålamod
men samtidigt känner vi hopp.
Början till hoppet är striden
som vi börjar med att tillkännage
en hungerstrejk.
Vi hoppas att det är lösningen.
Vi är i hjärtat av en såpbubbla full av
drömmar
med rädslan som kännetecken,
men det hindrar oss inte från att göra

det som är möjligt
för att rädda oss från vårt bittra
förflutna.
Ingen av oss vill ha det förflutna livet.
Det är en utmaning för själen, för livet,
för hjärnan
och genom den ska lösningen komma
till ett ärligt och lyckligt liv.
Frihet till oss alla
Må Gud ge oss segern
om han vill, Incha Allah.

Västsaharier, februari 2011

30

unga västsahariska
båtflyktingar hunger-
strejkade i februari på
Fuerteventura.